

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Az egységes középiskola.

Minden szülőnek nagy gondot okoz, minő pályára szánja gyermekét. Tanításunk szerencsétlen beosztása mellett igen korán kerül a szülő ama nagy feladat megoldása elé: mit faragjon a gyermekéből. A kulturálatlanokban — a miénket kivéve — nem létezik tanterv, mely parancsolólag előírná, hogy a gyermek tíz éves korában, tehát oly időben, amikor tehetségei és hajlamai még teljesen fejletlenek, szinte végérvényesen határozza meg egész jövőendő pályafutásának irányát. Szinte végérvényesen — mondjuk — mert nagyon jól ismerjük azokat a nehézségeket, melyekkel az egyik irányu tanulmányról a másikra való áttérés jár.

Tanterveinknek ezt az Achilles-sarkát régóta ismerik a szakférfiak. Sokszor történt már kísérlet e hiba kiküszöbölésére, azonban mindannyiszor a tanférfiak tanácskozásai céltalanok maradtak. Nem tudtak megegyezni az orvoslás módját illetőleg. Így az a szaktanácskozmány is, melyet ez idő szerint a közoktatásügyi miniszter kezdeményezéséből, kiváló tanférfiak közremű-

ködésével, a kultuszminiszteriumban folytatnak, nem igen kecsegtet kedvező eredménnyel.

Bizonyára igaz, hogy aki valamely pályára készül, nemcsak az általános műveltség, hanem a szakismeretek elsajátításában is különös szorgalmat kell kifejtenie. Ez a körülmény nehezíti meg a középiskolai tanulmányoknak egy kaptafára való ütését. Aki tehát nem akarná beérni azzal, amire most a miniszter a szaktanácskozmány figyelmét irányítja, hogy tudniillik egyelőre csak a középiskola egyenjogosítása a felsőiskolai tanulmányok folytathatására lépjen életbe: annak meg kellene barátkozni azzal az eszmével, hogy a középiskolából egészen elvétesse oly tantárgyak, melyeknek tanítása szoros kapcsolatban áll a folytatolagos főiskolai szaktanulmányokkal. A pályaválasztás idejének kitolása szempontjából az ilyen középiskolai tanulás volna a legideálisabb (és ezt közelítik meg leginkább a külföldi reál- és gimnáziumok), mert ekként maga az ifju, tizenhétéves korában érett észszel választhatná azt a pályát, melyre tehetségei, hajlamai ösztökélik.

Ily középiskolai tanítási rendszer mellett, a középiskola kizárólagos feladata az volna, hogy az általános műveltséget adja meg a tanulóknak. Eddig a szakférfiak véleménye megegyező. A tananyag az utolsó évtizedekben beállott rendkívüli felhalmozódása mellett azonban kétségen felül áll, hogy az imént vázolt egységes középiskola nem ölelhetné fel a gimnázium, reál-, polgári és kereskedelmi iskolák összes tananyagát, hanem el kellene hagynia mindent, ami nem tartozik a szorosán vett általános műveltséghez. Annak a megítélésében pedig, mi tartozik az általános műveltséghez, mi nem, annyira eltérők a szakférfiak véleményei, hogy e kérdés feszegetésébe, annak meddősege előérzetében, a miniszter nem mer nyulni, hanem megelégednék már azzal is, ha a szakférfiak a középiskolák egyenjogosítására nyujtanának módot.

Hát biz ez sajnálatos jelenség, ha látjuk, hogy a külföldön mily könnyű szerrel és mily sikeresen reformálták a középiskolákat. Ez a gyakorlati kérdés rendkívüli fontossága, mert a jövő nemzedék nevelésére vonatkozik. Az a

A „BÁCSKA“ TÁRCAJA.

A szerelem forrása.

(Vége.)

Végre tökéletesen győzött szerelmén, sokat szenvedett, míg e győzelemhez jutott, de utána oly benső örömet is érzett, milyent a szív csak nemes küzdelem diadala után élvez.

Férjét szeretetének egész gazdagságával árasztotta el; de csak ekkor vette észre férjén is a nagy változást. Drávassi nemcsak féltékenységet, hanem egyszermind bizalmatlanságot is tanúsított neje iránt.

Ez fájt Vilmának s önmagának tett szemrehányást, de tiszta lelkét mégis sebezte férje magaviselete.

Hosszu lelki tusa után volt készen határozatával s örömmel kiáltott fel:

— Igen! Igen! Kálmán ezt meg fogja tenni, ismerem az ő nemes lelkét. Oh, én Istenem, meg vagy-e velem elégedve?

A szép nő leült és gyorsan néhány sort írt Kálmánnak.

Másnap Kálmán azon a helyen várta Vilmát, ahova levelében rendelte.

Mikor a szív forró érzelmekkel van tele, rendesen a természetben leli föl gyönyörét, hol minden virágban, a madarak dalában visszatükröztetni látja azt, ami keblében zajlik.

Kálmán dobogó szívvel várta Vilmát, szívében a remény és kétség váltakozva ütétek egymást.

— Miért rendelt engem most ide — szólt magához — ő, ki már napok és hetek óta kerül? Oh, tán szíve meglágyult, tán visszhangra talált abban nagy szerelmem.

Kis idő múlva látta Vilmát közeledni. Már hetek óta nem látta s mily nagy volt meglepetése! Vilmát sohasem látta ily szépségűnek. Arca kissé halványabb lett, de szemében oly varázstűz égett, mely lelkéig hatott.

Kálmán eléje rohant és ajka alig bírta néhány szóval üdvözölni a szép hölgyet.

Vilma, mikor helyet foglaltak, így kezdé beszédét:

— Tudom uram, talány ön előtt, hogy miért kértem öntől e szíveséget, hogy itt

megjelenjen. Őszinte akarok lenni. Önnek nemes jelleme bizalomra készit és tudom, hogy kérésemet méltányolni fogja. Tudja, hogy Drávassi neje vagyok. Kötelességemet mindig híven és örömmel töltöttem be, mert dacára éveinek, szerettem és most is szeretem. Ő ezt jól tudja és szeretetemet a leggyengédebb szeretettel és bizalommal viszonozta; azonban, uram, mióta ön köztünk megjelent, ez mind megváltozott, férjem irányomban féltékeny és bizalmatlanná lett. Ismerem önt, csak azért vagyok bátor a következőre kérni: Uram, ha családom boldogsága, ha férjem és saját nyugalom kedve ön előtt, akkor hozza nekem azt az áldozatot, hogy elhagyja vidékünket; ha ezt teszi, felejtethetlen lesz szívemben az ön emléke, mert családi boldogságomat és férjem bizalmát adja vissza, kit én szeretni soha meg nem szünöm.

— Oh, az lehetetlen! — szólt hévvel Kálmán. Lehetetlen, hogy kegyed asszonyom, ily érzéketlen lenne, hogy szerelmem visszhangra ne találja lelkében! Mást beszéltek szemei, angyali arca mást sejtetett velem, mint amit most oly borzasztóan kijelentett.

tulságos lelkiismeretesség, melylyel egyes, különösen egyetemi professzorok szak-tárgyaiknak az egységes középiskolai tantervbe való felvétele mellett kardoskodnak, csak árt az ügynek. A latin nyelv, például, csak elég fontos tantárgya az orvosnak, jogásznak, Németországban azonban mégis megengedik, hogy a reáliskolát végzett, s ott érettségizett hallgató, csak a jogi vagy orvosi tanulmányok befejezése után tehessen e tantárgyból vizsgát.

Azt hisszük, hogy nem is az egységes jogosítás, hanem egyenesen az egységes középiskola megteremtése elkerülhetetlen szükség, s reméljük, hogy mihelyt a politikai zürzavarok megszűnnek, egy erős, vezető kéz meg is fogja azt alkotni.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegyénél.

A vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 3-án tartotta meg Latinovits Pál főispán elnöke alatt. A bizottság tagjai közül jelen voltak: ifj. Vojnits István alispán, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Sculléty Ferenc árvaszéki elnök, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György főmérnök, Popovits Aurél kir. főügyész-helyettes, báró Vojnits István, Rác György közigazgatási előadó, Fernbach Károly, dr. Molnár Károly, Szemző Gyula, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Seherer Rezső aljegyző, mint a bizottság jegyzője.

A vármegyei közigazgatási előadó jelentése.

Rác György közigazgatási előadó alapos körültekintéssel és mély tudással összeállított és alább szószerint közölt jelentésében számol be vármegyénknek 1905. évi közigazgatási állapotáról.

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Vármegyénknek 1905. évről közigazgatási állapotáról kívánok megemlékezni.

Azon kezdem, hogy vármegyénk nagy és középirtokosai felett szemlét tartva megállapíthatom, hogy azok — dacára a kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak — okszerű és szakszerű gazdálkodás tekintetében, a jelen kor színvonalán álló praktikus gazdálkodás gyakorlását, vármegyénkben immár meghonosították.

Sőt meggyőződtem arról is, hogy a kisgazdák egy tekintélyes része megfeszíti minden erejét, hogy a földjeiknek gépekkeli megmunkálására, műtrágya és istálló trágyának felhasználására, állatállománya szaporítására s ennek fajnemesítésére elismerésre méltó nagy gondot fordít.

Ellenben a középirtokosok és kisgazdák részére szükségelt s olykor hiányzó forgó tőkének kölcsön útján való beszerzése, még most sem eszközölhető aránylag olcsóbb kamattal. Ezen körülmény kétségkívül bénítólag hat, gazdálkodásuk fejlesztésére.

A múlt év december 31-én ujjászervezett vármegyei gazdasági egyesületünk lesz hivatva, a gazdák kölcsön ügyét rendezni olyképen, hogy minden egyes középirtokos és kisgazda, hitelképességéhez mérve, az általa szükségelt személyes vagy reálhitelt, a legmérsékeltebb kamattal igénybe vehesse.

Részemről nagyon ajánlanám, az 1904. január 2-án kelt s ide benyújtott jelentésben részletesen kifejtett, az életbiztosítással kapcsolatos jelzalogkölcsönök meghonosítását a gazdák körében.

Meg vagyok győződve arról, hogy egy ilyen intézmény körültekintő és lelkiismeretes életbeléptetése után, a kivándorlásra kevesebben vállalkoznának.

Az 1905. évi gabonatermesre vonatkozólag röviden csak annyit mondhatok, hogy vármegyénkben a kenyérmagvak hiánya miatt, éhen nem fogunk meghalni.

Szemtermésünk a kalászos növényekben átlag középnek, részben azon alóli mértékét megüti.

Az 1905. évnek első felében, sokkal jobb eredményre számíthattunk, a buza, árpa, rozs és zab oly gyönyörűen állottak, hogy rekordtermést ígértek.

Hanem a kedvezőtlen időjárás, főleg a szárazság folytán, a termés eredmény köze-

pes aláírta ereszkedett le. Még kedvezőtlenebb volt a kapásnövények termés eredménye. A vármegye egyes területein, üresen, esővek nélkül meredt az égnek a kukorica szára. A kellő időben elmaradt esők miatt e növények meddők maradtak.

Az állattartás a kukorica termés ilyen eredménye miatt 1906-ik évben is nehéz helyzetbe került. A rétek és mesterséges takarmányok termése sajnos szinte közepes alóliak voltak s így az abrak takarmányok elmaradása nagyon is érezteti hatását, mert megsibbasztja az állattenyésztés fejlődését, csökkenti a hizlalást és állati produktumok előállítását.

Tehát 1905-ik évi gabona termés felett örömünk sajnos nem lehet teljes, a minthogy számos évek óta ritkán is szokott ilyen lenni. Mégis hálával gondolunk az égre ennyiert is. Azt mondjuk a palóccal, hogy: „Ezt is köszönjük?!“

És ha mégis keserűség vegyül szívünk hálálkodó érzéseibe, úgy ezt a kivándorlás fokozódó mérve okozzák.

Azoknak a száma, akik Szent István e szép birodalmát elhagyják, most nagyobb mint valaha. Hogy mi kergeti ki az erős munkás kezektől ebből a szép országból, okait tudjuk. A kisemberek eladósodása, a kereseti viszonyok elégtelensége, főleg novembertől április haváig, Amerika csábító munkabérei. A mezőgazdaság nem adhat elég és tartós munkaalkalmat a népnek s a fokozódott igényeket nem képes kielégíteni.

Szent István birodalmának földje elég arra, hogy két ily nemzetet eltartson élelmi szerekkel, de nem nyújt elég alkalmat a kenyérkeresetre.

Ezen kellene segíteni mihamarább, s hogy szerény nézetem szerint miként lehetne segíteni, előző évekről szóló ide terjesztett jelentéseimben batorkodtam részletesen felsorolni.

De azonfelül áttérnünk kellene munkaalkalmat nyújtó ipari növények termelésére.

Mezőgazdasági ipar és ipari növények termelése, a nép hitelviszonyainak gyökeres javítása, a számtalan alakban fellépő uzsora törvényes üldözése és ipartelepük létesítése kínálkoznak oly eszközökül, amelyek ezt a

Oh, ne tagadja meg magát! Miként szeretné a rideg sziklát? A tündöklő nap miként hajthatná ragyogó arcát a sötét éj keblére? A kedves, viruló kikelet következhethetnek a dermesztő borus ősszel?! Oh nem, asszonyom, kegyed nem szeretheti férjét és én megmen-tem e természetellenes viszonytól. Oh, mondja ki üdvömet és nem lesz áldozat, mely előttem kicsiny lenne kegyedért!

Kálmán lázasan szoritotta Vilma kezét és szép férfias arcán határtalan szerelme tükröződött le.

A szép hölgy úgy érezte e pillanatban, mintha a föld inogna alatta; keze reszketett; az ifju szív első nemes lángja a szép nő szívében újra rokonszenvet kezdett felébreszteni. De ez csak pillanatig tartott; arca újra visszanyerte nyugalmát, a szenvedély utolsó fellobbanását is legyőzte; visszavonta kezét az ifjúból s arcára boldog mosoly égi fénye szállt.

— Uram, ön csalódik — szólt — én szeretem férjemet. Megvallom, voltak pillanatok, mikor e szív önért dobbant meg, de sikerült győzelmet kivívnom magamon; én

önt nem szeretem. Férjem és családom szí- vem egyedüli tárgya. Több szavam nincs önhöz. Azt mondja, hogy szeret s boldogsá- gomat akarja szétadni? Azt mondja, hogy értem bármily áldozatra kész és első kére- semet is megtagadja? Isten önnel, uram! Nem kérem, hogy távozzék, csak gyönyör- ködjék abban, mint dulja szét egy család nyugalmát. Ön bennem egy kacér nőt vélt feltalálni. Csalódott. Isten önnel!

— Oh, ne így váljunk el — szólt Kál- mán kétségbeesetten — mert minden szava egy életet öl ki lelkemből. Én távozni fogok e vidékről, asszonyom. Kegyed elérhetetlen magasságban fénylik fölöttem, így nekem sem szabad kislelkűnek lennem. A mi életünk útjai szétváltnak, ez utolsó percben csak azt kérem kegyedtől, hogy bocsásson meg a szenvedésekért, mit jó szívének okoztam és soha ne említse nevemet nehezteléssel. Sza- bad-e ezt remélnem?!

Kálmán indulni akart, de nem volt képes mozdulni s a szép hölgy szemében is egy köny ragyogott, a legnemesebb gyémánt, egy tiszta szív gyémántja.

Kálmán ajkához emelte Vilma kezét és felsóhajtott.

A nap már hanyatlóban volt s Kálmán busan nézte a lenyugvó napot, vele együtt nyugodott le az ő boldogsága is.

Mikor a bucsuesókot Vilma kezére nyomta, egy durranás hangzott el és az ifju élettelenül rogyott össze a szép nő lábai előtt. Végsóhajában is Vilma nevét suttogetta.

A szép nő, mikor a kedves ifjut le- rogyini látta, egy sikoltással lerogyott — a rémület és fájdalom szívével repesztette szét.

E borzasztó eseménynek az volt az előzménye, hogy B....-né, ki Vilma ellen boszut esküdött, célját úgy hitte elérhetőnek, hogy a feltékenységre különben is hajlandó Drávássiban a gyanakvást és bizalmatlanságot neje irányában a legmagasabb fokig ingerelje, abban a hiszemben, hogy ezáltal Vilma mind férje szeretetét veszti el, mind pedig kieszkö- zli, hogy Kálmán a szép hölgygyel nem találkozhatik és így végre mégis sikerül neki a csinos ifjut meghódítani.

veszedelmes betegséget — legalább részben — megszüntetni hivatják.

A gazdálkodás és közgazdaság fejlődése, miként az egész országban, úgy Bács-Bodrog megyében is észrevehetőleg tágult 1905-ik évben. Pedig ez évben sokat haladhattunk volna, ha a politikai viszonyok elszomorítólag zavaró hatásukat nem éreztették volna, ha rendezve lettek volna Ausztriához való gazdasági viszonyunk és az állami nemzetközi kereskedelmi viszonylataink.

Ami pedig a jövőt illeti, meggyőződésem, hogy Magyarország politikai hatalmának, befolyásának és jelentőségének azzal teljesítünk valódi szolgálatot, ha hazánk gazdasági kincseinek s a magyar nép kiváló munkarejének teljes mértékben való érvényesítésével keressük hazánk sikerét és diadalát.

Fel kell ismerni végre, hogy a győzelem, melyet aratnunk kell, nem a corpus juris, hanem az intenzív gazdasági és közgazdasági tevékenység csatamezején vivandó ki.

Azon felfogásból kiindulva, hogy a mai beteges helyzetünknek valódi oka, az ország s így vármegyénknek is, gazdasági és közgazdasági állapotának elszomorító visszafejlődésében található, véleményem szerint hasztalan keressük a betegség gyógyítását a magyar vezényszó, vagy az általános titkos választói jog alkalmazásában.

Radikális kurát ezekkel nem érünk el.

A láz maga csak tünet; a baj lényege azonban mélyebben rejlik. Ha tehát a beteg testet az emésztő láz megszüntetésével megakarjuk gyógyítani: akkor egyenesen a betegség eredeti forrására kell hatnunk és azt kell meggyógyítanunk.

A baj forrása pedig gazdasági és közgazdasági nyomorúságunkban keresendő.

Egyedüli szempont gazdasági és közgazdasági helyzetünk gyökeres átalakítása és javítása: ezen alapkövetelmény nélkül hiába az általános választói jog, hiába a magyar vezényszó; az anyagi, a megélhetés és vagyonosodás terén várható nagyobb arányú javulások nélkül, a béke nem lesz állandó soha! A tömeges kivándorlás nem fog megszűnni soha!

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, fő-

Ügyesen szőtt álhirei által elérte, hogy Drávási elvakult dühében a légyotthon talált ifjut megölte. Ám irtózatossá volt Drávási fájdalom, amikor neje szekrényében annak naplóját találta s annak végén még csak néhány órával előbb irt e szavakat olvasta:

„Kálmán megígérte, hogy eljő. Ha terem sikerül, hogy őt távozásra birjam, akkor újra helyreállítom jó férjem nyugalmát, irántam való bizalmát.“

Határtalan fájdalomában aztán önmaga ellen irányította fegyverét és egy lövéssel véget vetett életének.

Kik e szomorú eseménykor éltek, már mind a halál álmát alusszák. De az esemény máig él a nép között s a rege szerint azon a helyen, hol Vilma és Kálmán utolszor dobant, ott fakadt az a forrás, mely azzal a tulajdonsággal bír, hogy aki belőle iszik, — szerelmes lesz; azért nevezték el „Szerelmem forrásá“-nak.

orvos a közegészségügy állapotára vonatkozólag jelentette, hogy uralkodó kórállapotok voltak a légzőszervek heveny s idült hurutos és lobbos bántalmi. A heveny fertőző betegségek és a betegülési esetek száma kisebb volt mint az előző hónapban, így a vármegye területén az általános egészségügyi viszonyok is eléggé kedvezőek voltak. Roncsoló toroklob előfordult 9 községben; vörheny 4 községben 45 esetben, kanyaró 5 községben 357 esetben, hagymáz 23 községben 152 esetben, meghalt 14, meggyógyult 105, ápolás alatt 33. Előfordult még a hökhurut Zentán 7 esetben és a járványos fültömirigy lob Martonoson 1 esetben. A gyógyszerüzemre vonatkozólag jelenti, hogy Bulkeszi községben Kocsis Kálmánnak engedélyezett gyógyszerüzem felállítását, megvizsgáltatott és a forgalomnak átadatott.

Közdók.

A közdók január havi állapotáról Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906. január hóban befizettetett 208,069 korona 14 fillér. 1905. január hóban befizettetett 158,941 korona 14 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 49,128 korona. Az 1906. január hó 1-től december hó végéig befizettetett 208,069 korona 14 fillér. A múlt év hasonló időszakában 158,941 korona 14 fillér. Ez évben több 49,128 korona.

Hadmentességi díjban 1906. január hóban befizettetett 2561 korona 60 fillér. 1905. január hóban befizettetett 3062 korona 93 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 501 korona 33 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben 1906. január hóban befizettetett 76,925 korona 83 fillér. 1905. január hóban befizettetett 113,863 korona 67 fillér. Elmúlt hóban kevesebb 36,937 korona 84 fillér.

Fogyasztási és italadóban 1906. január hóban befizettetett 96,281 korona 90 fillér. 1905. január hóban befizettetett 85,101 korona 81 fillér. Elmúlt hóban több 11,180 korona 09 fillér.

Ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt a fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében és a letartóztatottnál nem alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 70 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt: fogházra 17, börtönre 40, elzárásra 1. Felebezés alatt álló vizsgálati fogoly 4, elítéletlen vizsgálati fogoly 6. A hódási, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Államépítészet.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentése szerint a törvényhatósági közutak a hosszantartó állandó esőzések miatt sokat szenvedtek, különösen a kiépítetlenek, melyeken a közlekedés meg volt nehezítve. A kiépített műutakon a kavicsbeágyazások befejeztettek.

A vármegyei törvényhatósági közuti hálózatnak újbóli megállapítása alkalmával az úthálózatból kihagyott és abba felvett közuti vonalaknak átadása illetve átvétele tárgyában az érdekeltek közbenjötté mellett a helyszíni tárgyalások befejeztettek.

Gombos állomáson „Gombos 2.“ elnevezéssel február hó 1-én új postahivatal lépett életbe.

A zombor—őbencei h. é. vasut építési munkái Szivác község határában megkezdődtek, ahol a vasuti töltés földmunkája 4 km. hosszban elkészült, az építéshez szükséges téglák és egyéb anyagok előállítására és szállítása az egész vonalon nagyrészt már biztosított.

A városnál.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án rendes ülést tartott Latinovits Pál főispán elnöke alatt. Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, dr. Alföldy Árpád h. polgármester, Gyurisits György főjegyző, dr. Thurszky Zsiga tisztii ügyész, dr. Poppovits István főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gráff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Sztankovits György kir. főmérnök, Popovits Aurél kir. főügyész helyettes, Fejér Gyula, Bittermann Nándor, dr. Konyovits Dávid bizottsági tagok és Radisits Lázár aljegyző, mint bizottsági jegyző.

Mindenekelőtt Hauke Imre polgármester jelentette, hogy a lefolyt hónapban a közigazgatás ügymenete kielégítő volt.

Dr. Poppovits István főorvos jelentése szerint az általános közegészségügyi állapot a halandóság tekintetében elég kedvező volt. Az általános körmozgalom elég élénk volt, különösen gyakoriak voltak a légzőszervek heveny és idült bántalmi, az influenza esetek is elég gyakoriak voltak. A népmozgalmi adatok nem voltak teljesen kielégítőek, mint-hogy 60 halálesettel szemben az élve született gyermekek száma 61 volt. Orvosrendőri szempontból megvizsgáltattak a helyi piac élelmicikkei, amelyek rendben találtak. Városunk köztisztasága kifogástalan volt. Házasságra kelt párok száma 21 volt.

A közdók állása a múlt hónapban a következő volt: Egyenes adóban befolyt 3568 kor. 04 fill., bélyeg- és jogilletékben 6388 kor. 73 fill., fogyasztási és italadóban 7750 kor., tanítói nyugdíjban 563 kor. 19 fill., országos betegápolási pótdobban 43 kor. 97 fillér.

Gráff Nikáz kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a lefolyt hónapban dr. Radvány Ferenc segédtanfelügyelő meglátogatta a Szeleense és Cservenka külvárosokban levő g. kel. szerb elemi iskolákat, ahol meggyőződést szerzett, hogy a tantermek a beirt növendékek befogadására eléggé tágasak, a tanítás eredménye pedig kielégítő.

S végül felvétellett a kir. ügyészség havi jelentése, mely szerint a zombori kir. törvényszéki fogházban összesen 70 letartóztatott volt elhelyezve.

Tartott még a fegyelmi választmány is ülést, ahol hét ügy nyert elintéztést.

Közgyűlés.

A zombori első önségélyző szövetkezet folyó évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor tartotta saját helyiségében ez idejű rendes közgyűlést.

Bittermann Nándor szövetkezeti igazgató szép szavakban üdvözölte a megjelent részvényes urakat, s a következőket jelentette be a közgyűlésnek: A jelen közgyűlés hatánapja a kereskedelmi törvény értelmében egyik helyi, a „Bácska“ című lapban, még pedig a közönség figyelmének felhívása végett három egymástutáni számban meghirdettetett, továbbá az 1905. évi mérleg szinte fentnevezett lapban közzététellett, az alapszabályok 36. §-a értelmében pedig a közgyűlésen 36 szövet-

kezeti tag 800 részvényvel jelen van és így a közgyűlés megtartása ellen mi kifogás sem emelhető. Ezzel a közgyűlést megnyitottak nyilvánítja. Majd felolvassa a közgyűlés első pontját, mely a közgyűlés tartamára és vezetésére elnök választásáról szól. Ezen tisztségre a közgyűlés engedelmevel ajánlja Zombor sz. kir. város tiszti főügyészét, dr. Thurszky Zsigmond urat, kit is egyhangú eljenzéssel megválasztottak.

Dr. Thurszky Zsigmond megköszönve a beléje helyezett bizalmat és megtiszteltetést, elfoglalja az elnöki széket és felolvassa a tárgysorozat 2. pontját, mire az igazgatóság jelenléte feszült figyelem mellett felolvastatott.

Miután szólásra senkise nem jelentkezett, az igazgatóság jelentését a benne foglalt intézkedésekkel elfogadottnak jelenti.

Ezután felolvastatott a felügyelő bizottság jelentése. Észrevétel ellene nem tétetvén, egyhangulag elfogadottnak és a tisztviselőknek, valamint az igazgatóságnak a felmentvény megadatott.

A tárgysorozat 4-ik pontja: a felügyelő bizottság, az igazgatósági tagok, valamint a póttagok választása. Az igazgató ajánlatára az eddigiek egyhangulag megválasztottak.

Következett a XXI. ciklus kifizetése idejének megállapítása. Február hó 7. és 8. napjai tüzetek ki.

A tárgysorozat 7. pontjáról az igazgató jelenti, hogy február hó 1-éig 251 tag kötelezőleg 1250 részvényt jegyzett, így az új ciklus az alapszabályok 56. §-a értelmében akadály nélkül megnyitható. Egyhangulag elfogadottnak.

A leltár felvételére egy 5 tagú bizottság küldetett ki.

Indítványok nem adtak be.

Mielőtt az elnök a gyűlést befejezettnek nyilvánította volna, a szövetkezet igazgatója mind a maga, mind pedig a közgyűlésen megjelentek nevében hálás köszönetet mondott dr. Thurszky Zsigmond elnök úrnak a közgyűlés pontos, részrehajlatlan és tapintatos vezetésért. Erre az elnök szép szavakban köszönetet mondott az egyet vezetőinek, nemkülönben a megjelent részvényeseknek: a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig felkérte Bertolino Sándor és Bosnyák József urakat, s a közgyűlést befejezettnek nyilvánította.

Este a Matzitz-féle vendéglőben az egyet 25 éves fennállásának emlékére társas vacsora volt, melyen a szövetkezet igazgatóságának tagjai nagy számmal voltak jelen.

H i r e k .

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Eisler Mihály titeli járásbírói aljegyzőt ugyanezen járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

Szabad lyceum. Folyó hó 4-én vasárnap d. u. 5 órakor Megyesi Ferenc áll. főgimnáziumi tanár adott elő a műépítész fejlődéséről a legrégebb időktől korunkig. Egy óra keretében így nagy terjedelmű anyaggal behatóan foglalkozni, természetesen lehetetlen, elég, ha a nagy stílusok kifejlődésének főlétéleire s a legjellemzőbb sajátságaira figyelgetjük a hallgatóságot. E feladatot az előadó szépen megoldotta. Mindenesetre jelentékeny szolgálatot tettek neki a vetített képek azzal, hogy szavait nyomban illusztrálták. Így szó és kép vetekedve igyekeztek elképzeltetni azt, aminek valóságban való szemléletét a hallgatóságnak bizonyosan jóval nagyobbik fele sinylette. Igazán örvendünk és hálásak vagyunk a szabad lyceumnak azért, hogy a szemléltetésnek e hathatós módját előadásába bevitte s bizunk benne, hogy látván az osztatlan figyelmet, mellyel a nagyszámu közönség az előadást is meg a képeket is mind-

végig kísérte, nemcsak a jelen, hanem a jövő ciklusokban is mennél többször fog folyamodni hozzá. Mert nyilvánvaló, hogy a hallott szó mellett, ha még oly képzeletmegragadó is, a látott kép hathatós biztosítéka annak, hogy az előadás tárgyáról világos, tiszta képzetek alakuljanak lelkünkben. Csak egyet sajnálunk, amiről bizonyosan sem az előadó, sem a lyceum nem tehetnek, hogy a képsorozat nem egészen kifogástalan és az egyes stílusokra nem épen a legjellemzősebb képeket foglalta magában. Végül krónikás hűségünkből folyó kötelességünk ide jegyezni, hogy az előadót a tanulságos, szép előadásért a hallgatóság lelkesen megjelenezte.

A jurista-bál rendezése ma este 6 órakor az Olvasókör helyiségében értekezletet tart, melyre a rendező bizottság tagjai a tárgy fontosságánál fogva okvetlen megjelenni kéretnek.

Jegyzőválasztás. Dr. Széchényi Tamás járási főszolgabíró elnökle mellett tartott képviselőtestületi gyűlésen f. hó 2-án Cservenka község jegyzőjévé hat pályázó közül egyhangulag Borovszki Ferenc sajkászentiváni jegyző választott meg.

Az ügyvédi kamara köréből.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Gyogyovánszki György zombori ügyvédet elhalálózása miatt az ügyvédek lajstromából törölte. Irodája részére gondnokul dr. Bruck Armin helybeli ügyvédet rendelte ki.

Tisztviselő telep Zomborban.

A Tusculanum magyar tisztviselők házépítő szövetkezete január hó 28-án Budapesten közgyűlést tartott, melyen a létesítendő zombori tisztviselőtelep vezetése is megjelent. A közgyűlés elhatározta, hogy a zombori tisztviselőtelepet a lehető legmértányosabb föltételek mellett fölépíti. Legközelebb már leküldi a helyi körülmények számbavételével készített költségtervezeteket, valamint a típusos házterveket. A telep helyére nézve azonban még mindig ninesen megállapodás. A bajai-uti telket újabban maga a város óhajtja magának megszerezni. A zombori érdekeltég viszont a miniszteriumtól határozott ígéretet nyert a telek átengedésére nézve. Az ügy fejleményeit nagy érdeklődéssel várják.

A Vadászkürt égése. Folyó hó 5-én, hétfőn d. u. 3 és 4 óra között városzerte nagy riadalmat okozott a hír: ég a Vadászkürt! Harangok zugása, tűzoltók kürtjelzése csakhamar igazolta, hogy a hír nem vak láрма. Hatalmas fekete füstfelleg gomolygott a Jókai-tér fölé. A Vadászkürt szálló padlása — eddig ki nem derített okból — kigyuladt. Derék tűzoltóink azonnal a helyszínén termettek s serényen hozzá láttak az oltás munkájához. A tűz körül a teret a honvédség zárta el. A nagyszerű látványt óriási néptömeg szemlélte. Tűzoltóink megfeszített erővel dolgoztak. A tetőzet középső részét azonban megmenteni nem sikerült. Az izzó eserepek pattogva hullottak le róla. Az égő gerendázat egyre roskadozott. Egyszerre csak hatalmas robbanással összeomlott s az oromzat vasrácszatáival együtt — áttörve a mennyezetet — a nagy táncterembe hullott. A hatalmas lánggal égő törmelék csakhamar eloltották. A tetőzetnek apatini-utcai része is tüzet fogott. Azt azonban remélhetőleg meg lehet menteni. Mikor e sorokat írjuk, a tűz még egyre ég.

Nyilvános nyugtázás. A zombori iparos dalárda által f. évi február hó 1-én rendezett dalestély alkalmával felülfizettek: Özv. Fernbach Bálintné, özv. Fernbach Antalné 10—10 kor., Frey Imréné, Fernbach Károly, Szemző Gyula 5—5 kor., Dénes László, Goldstein Albert, Konyovits Antal, Kaelbly Mihály, ifj. Szemző István, Mayer István, Harmuth József, dr. Pataj Sándor, Thenusz Tivadar, Mangliár Endre, Theodorovits Vladimir, N. N., M. N. 2—2 kor., Ádám Gyula, Ugy Mihály, Darázs Máttyás, Dragodán N., Viola Béla, Pánits Konstantin, Babos István, N. N., Friebert Mihály, ifj. Gégner József, Türr Aladár, Gubicza György, Szekeres Béla, Remlinger Gusztáv, Polzovits testvérek 1—1 korona. Fogadják a nemesszívü adakozók ezuton is a dalárda hálás köszönetét.

Vármegyénk református lelkesi karához. Örömmel jegyezzük föl, hogy az emberszeretet nevében való fölhívásunk nem hangzott el nyomtalan. Arról van szó, hogy segítsük meg a Nagypénteki református társaságot, mely célul tűzte ki a hét éven felüli elzüllesnek predesztinált árván elhagyott gyermekeket. A társaság emberbaráti feladatait felekezeti jelleg nélkül gyakorolja, ám mégis az első és legnagyobb segítséget a hazai református lelkesi kartól várja. A társaság egy koronás sorsjátékot rendez igen értékes és számra nézve is tekintélyes 563 nyereménnyel. A főnyeremény értéke 10.000 korona. A társaság azt kéri, hogy erre a jótékony célu sorsjátékra a lelkesi kar hívja föl a hívek figyelmét. A játéktervből kitűnik, hogy míg a jószívek egy nagy emberbaráti föladatot végeznek, nagy nyerési esélyekkel lehetővé teszik magukra nézve azt, hogy értékes nyereményekhez juttanak. A társaság a huzást június 6-áig okvetlenül megtartja. A magunk részéről is kérjük vármegyénk nemeslelkü református lelkeszeit, hogy a gyermek-, a lélekmentés ez Istennek tetsző szép munkája sikerét tőlük telhetőleg gyámolítsák.

Állami gyermekmenhelyből kórházba beutalt gyermekek visszaadása.

A belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez rendeletet intézett, hogy a hatósága alá tartozó összes kórházakat és gyógyintézet igazgatóit szigorúan utasítsa az iránt, hogy állami gyermekmenhelyek által ápolás céljából hozzájuk beutalt gyermekeket, amennyiben a gyógyintézetből kiadatásának szükségessége felmerül, sem a gyermek hozzátartozójának, sem pedig az illetőségi községnek, hanem csakis annak a menhelynek adják vissza, amelytől a gyermeket gyógykezelés céljából átvették.

Nyugtázás. A bezdáni ipartestület által január hó 27-én rendezett tánevigalom a jótékony alapot 74 korona 71 fillér tiszta jövedelemmel gyarapította, melyhez felülizetéseikkel hozzájárulni szivesek voltak: Meszner István 10 kor., Molnár Ferenc 5 kor., Kuzmán Miklós 4 kor., id. Csirszka Konrád és dr. Kovács Lajos 3-80—3-80 kor., Matisz Sándor 2 kor. 60 fill., Frank Lajos 2 kor., dr. Gál Dávid 1 kor. 80 fill., Topál Imre 1 kor. 60 fill., Schmeidek Vilmos 1 kor. 20 fill., Loschitz Daniel, Kelsch István, id. Jagodics Ferenc, Benedek József 1—1 kor., Bachrach Ödön, ifj. Jeszenszky István, Major Péter, Józsa Gábor 80—80 fill., Berger Gyula, Ébli Vilmos 60—60 fill., Novak Henrik, Glied Henrik, Csoknya András, Rock Máttyás, Straub Sándor 40—40 fill., Becker József 20 fill. A nemesszívü adakozóknak ez uton mond az ipartestület elnöksége hálás köszönetet.

A vallás örültje. Izgalmas jelenet játszódott le a napokban a bajai vasútállomásnál. Egy érsekesanádi parasztember járt-kelt izgatottan fel és alá a váróteremben. Egyszerre csak a jegypénztárhoz lépett és ott jegyet kért. A pénztáros kérdésére, hogy hova, azt válaszolta, hogy egyenesen Jeruzsálembe. A pénztáros elutasítására lármát csapott, hogy ő neki okvetlen Jeruzsálembe kell utaznia, mert találkoznia kell Jézus Krisztussal, hogy őt szentté avassa. Mikor el akarták a boldogtalan embert távolítani, hirtelen kifutott a pályaudvarra és az indulóféliben levő vonat elé feküdt. Egy rendőr nagynehezen elvon-szolta veszedelmes helyéről. Ekkor kijelentette a szegény elmebeteg, hogy ő most villamos vasútra ül és 5 perc alatt Csanádon lesz. A rendőr úgy bírta rá hogy kövesse, hogy elhittette vele, hogy a villamosra csak bent a városban lehet ülni. Bevitte a város házára és innét a városi kórházba szállították.

Öngyilkosság. Vörös Baranyi József szabadkai 18 éves szabósegédet sok minden bántotta. Annyi baj nehezdedhetett reá, hogy megunta az életét és öngyilkosságra szánta el magát. Szombaton kiment a városligetbe s ott hasba lőtte magát. A rendőrök akadtak rá a vérben fetregő legényre s a mentők segítségével a kórházba szállították. Tettének okát nem akarja megmondani. Állapota életveszélyes.

Vérengző bognár. Milosev Lázár bognármester, akinek viselkedése régebben feltűnő volt, elutazott Szlavóniába, ahol viselkedése miatt szintén a rendőrséggel gyűlt meg a baja és Vinkovcéről Ujvidéken át haza toloncolták. Csütörtökön az 1 órai vonattal ért Óbecsére, itt átvette a rendőrség és szabadon bocsátotta. Elmenekülve a rendőrségtől, jól bepálinkázva ment haza, ahol az ott lakó Hadnagyev Lázó szobájába ment, hogy vele, akire haragos, végezzen. Benyitva a homályos szobába, látta, hogy egy férfi fekszik a padkán és alszik. A magával vitt féltéglával az alvót fejbe ütötte, úgy hogy az ember ordítva ugrott fel. A hangról vette észre Milosev, hogy tévedt, mert a fekvő ember nem a régi haragosa Hadnagyev Lázár volt, hanem az annál tartózkodó Glavaski Vujó. Most Milosev egy hatalmas evező rudból fűrészelt le súlyos husángot és ezzel felfegyverkezve, a bevett fejű embert ott hagyva, elment a tőle elvált feleségét halálra keresni. Hangozta, hogy úgy feleségét, mint anyósát is agyonüti. Anyósa házában bevete az ablakokat, de ezek a lakóikhoz menekültek, mikor látta, hogy üres a szoba, a lakó ablakait törte be és azon akart bejutni. Éppen ekkor ért oda az esetről értesített rendőr, aki ráfordult a garázda emberre, aki küzködött, hogy bejuthasson az ablakon a halálra rémült asszonyok és gyermekek közé. A felszólításra Milosev visszahúzódott az ablakból, látva, hogy csak egy rendőr áll vele szemben, a hatalmas husánggal a rendőrt akarta leütni. A megvadult ember óriási ütést mért a rendőrré, de ez ügyesen félreugrott és így az ütés oly erővel érte a földet, hogy a vastag dorong elrepedt. A rendőr, hogy megfélemlítse a dühöngőt, a levegőbe lött egyet, erre Milosev újra támadt és leüti a rendőrt, ha az kardjával ügyesen nem fogja föl az ütéseket. A kard élnek nyomai látszanak is a dorongon. Így vagy 30 lépésig szoritotta Milosev a rendőrt hátra, küzködve vele és nem volt egyetlen bátor ember az összeszaladt bámulók között, aki a rendőr segítségére ment volna. A védekezés közben a rendőr kardja azután több helyen megsértette Milosevet, de a rendőr is kapott a fejére ütést, szerencsére oly közélről, hogy súlyosabb sebet nem ejthetett rajta. Ekkor a rendőr kiesavarta a kezéből a dorongot, majd az értesített járőr is odaért és bekísérték a dühöngőt. Az orvos úgy a téglával fejbevert Glavaski Vujónak, mint Milosevnek sebeit bekötözte és másnap Szabadkára a kórházba szállították őket. A kihallgatás során Milosev Lázár beismerte, hogy Hadnagyev Lázó régi haragosát akarta agyonütni és azután feleségét meg anyósát. A rendőrt is agyonütötte volna — ugymond — csak ha nem védte volna magát oly ügyesen a karddal. Míg a dühöngőt bekísérték, az alatt a szomszédok a halálra rémült asszonyok és gyermekek ápolására siettek, akik a rémülettől alig tudtak beszélni.

Korán érett csemete. Böleskény Lajos 15 éves fiú, aki már több ízben követett el lopást, betörte Eisenberg Károly bajai kereskedő kirakatát és onnét több árut ellopott. A napokban állott a rosszra korán érett gyerkőc a bíróság előtt, amikor kisült, hogy ez a fiatal gyerek már végigcsavarogta egész Magyarországot. A bíróság 1 havi fegyházra ítélte.

Uj kártyajáték. Az ugynevezett „bridge“ játék népszerűségét, amely hihetetlen gyorsasággal majdnem az egész világon elterjedt, egy újabb kártyajáték, a „quit“ fenyegeti. A játékot Londonban kezdték el és 56 kártyával játszik. A kártyák értékét nem számok és figurák, hanem az „abc“ betűi jelzik. Maga a játék még sokkal komplikáltabb mint a whist. A játékot 5—6 személy játszhatja és azért nevezik „quit“-nek, mivel a szerencsés nyerő ezzel a szóval jelzi, hogy ki van elégitve és így új játszma kezdhető.

Hungária-fürdő (Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben) mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll.

Urak részére mindennap délig, kedden csak délelőtt 9 óráig, kedden és szombaton délután; — hölgyek részére hétfő, szerda és péntek délután, valamint kedden d. e. 10 órától délig; diákok részére kedden délután. Gőzfürdőjegy 1 kor., kádfürdőjegy 1 kor. 20 fillér, diákjegy 40 fillér, mely utóbbi csakis kedden délután vehető igénybe. Telefon a fürdőben.

„Antidol“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely nagyszerű hatásáért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tárcazy István és Temesváry József gyógyszerüzeteiben. 20—14

Farsang.

Az izr. dalárda mulatsága.

Szombaton, e hó 3-án tartotta meg az ujonnan alakult izraelita dalárda első bemutató dalestélyét a Vadászkiúrt szálló összes emeleti helyiségeiben. A dalárda ügybuzgó elnöke Goldstein Albert és a kis egyesület tagjai vállvetve munkálkodtak, hogy első estélyük városunkban művészeti eseményszámba is menjen. Aki végig hallgatta ezen zsenge ifjúságában levő dalárda hangversenyét, annak ugyanesak kijutott a műélvezetből. Az énekar, valamint az egyes szereplők teljes sikerrel működtek és valóban nehéz volna megállapodnunk, hogy melyik volt a program legsikerültebb pontja.

A műsort a Hunyady László nyitányval kezdték, melyet műkedvelő zenészeink Csavojác János hegedűművész vezetése alatt adtak elő. A zenekedvelők zenekara már számtalanszor szerzett igazán élvezetes órákat közönségünknek.

Nagy hálával és köszönettel tartoznak szórakozni vágyó közönségünk, de főként zenekedvelőink, hogy Csavojác János hegedűművész urat sikerült megnyerniök, aki óriási elfoglaltsága mellett az esti órákban a legnagyobb ambícióval és lelkesedéssel azon törekszik, hogy városunkban a zene iránti közönyt megtörje és a zene művelését a lehetőséghez képest felvirágoztassa. Teszi ezt minden díjazás nélkül saját jóakaratóból. Ez uton mondunk neki köszönetet.

A Prologot (Jóindulat), melyet ez alkalomra Sipos Zoltán irt, Engländer Rezsín kisasszony adta elő. Előadását a minden mesterkedtség nélküli természetadta kellem és báj jellemezte.

A Szobaleány egytelvonásos vigjátékot legösszevágóbb előadásban láttuk. Engländer Eszti kisasszony, a sikknek minden csalafintosságával pajzánkodott mint szobaleány, Hecht Aranka kisasszony (Katica) egyenlő mértékben osztóztott sikerében. Dénes Lászlóné (Harasztliné) urasszony elegáns játékaival lebilincselte a hallgatóságot. Goldstein József (gárdai földbirtokos) kitünően alakította a régi hódításaira büszke magyar nemest. Müller János (Emil fia) urról nines szándékunkban semmit sem írni, hisz ismeri őt közönségünk sokoldalúságáról. Kitünő hülye-tudós volt.

A kovácsok sztrájkja e. drámai monológot Coppéetől Dénes László tanító ur adta elő. Hatalmas organumával mindvégig lebilincselve tartotta a hallgatóság figyelmét. A felzúduló taps eléggé bizonyította, hogy az előadó tökéletesen megállotta helyét.

Egy megjegyzést fűzünk azonban ide — nem akar szigorú kritika lenni. Ha Dénes ur máskor ily előadásra vállalkozik, maszkiroztassa magát, mert a frakk elegáns öltöny, de ez alkalommal az illuzió rovására szolgált.

A jelen voltak névsorát az alábbiakban sikerült összeállítanunk:

A s s z o n y o k: Dr. Bruck Árminné, dr. dr. Németh Arthurné, Holländer Józsefné, dr. Fischer Mihályné, Schlieszer Sándorné, dr. Wollheimer Józsefné, Kende Ignácné, dr. Strasser Lajosné, Földváry Mórné, Dömötör Aurélné, Bondy Arnoldné, Mezei Józsefné, Grosz Samuné, özv. Simonné, dr. Berkes Zsigáné, Halász Dávidné, Klopfer Árminné, Robicsék Józsefné, Engl Mórné, Goldstein Géborné, Lederer Leoné, Oblát Károlyné, Pártos Samuné, Czeisel Józsefné, Deutsch Mórné, Sipos Ignácné, Mezei Samuné, Scheer Samuné, Alföldy Lászlóné, Tomcsányi Aladárné, Schick Rezsöné, dr. Gábor Izidorné.

L e á n y o k: Pártos Janka, Mezei Elza, Krahl Ilonka (Baja), Halász Madlén, Holländer Gizus, Radó Gizi és Hella, Robitsek Malvin, Fischer Ilonka, Beck Sarolta, Hecht Aranka, Engländer Rezsín, Abraham Teruska, Fischer Terus, Fischer Juliska, Sohr Aranka (Bezdán), Ruppolt Lujza, Mehr Aranka, Gyánits Miléva.

Mulatság. A Bécsben lakó bácskaiak egyesülete (Verein der Bácskaer in Wien) f. hó 10-én a Hotel Post termeiben táncmulatságot rendez. A 17 tánc közé, a szünet után egy csárdás is föl van véve. Jó mulatságot!

A magyarkanizsai polgári dalkör f. hó 11-én a nagyvendéglő dísztermében pénztára alapja javára zártkörű táncvigalmat rendez.

Farsangi estély. A zombori polgári kaszinói dalárda eddigi szokásához hiven az idén is meg fogja ünnepelni utolsó farsangnapját. Derék dalárdistáink már nagyban készülődnek, hogy a megjelenő közönség minél kellemesebb emlékekkel távozzék a dalestélyről. A programot a legközelebbi számunkban közöljük.

Dalestély. A zombori iparos dalárda folyó hó 1-én tartotta meg a „Vadászkiúrt“ szálló emeleti helyiségeiben táncal egybekötött dalestélyét. A közönség zsufoláig megtöltötte ez alkalommal az óriási tánctermet. A dalestély a legjobban sikerült mulatságok közé sorolható, amelyen a fesztelenséggel, a pajzán jókedy a kora reggeli órákig uralkodott. A dalárdának karmestere Szántó Károly, termékeny fiatal zeneköltőnk, ambícióval és jóakarattal oldotta meg feladatát a bemutatott négy új darabjával és a hálás közönség zajos tapsal honorálta őt. Az egyes szereplőkről is csak dicsérőleg szólhatunk. Zajos derültséget keltettek Gruda Pál által előadott kuplék. Szünóra alatt világposta volt, amelyen a legtöbb levelező lapot Pajtitis Mariska kapta. A dalárda értékes jutalomban részesítette. Nem feledkezhetünk meg a dalárda érdemes elnökéről, Tantner Ottórol sem, kinek páratlan buzgalma és fáradozása nagyban hozzájárult az estély sikeréhez.

A ruházat és a divat.

A ruházat célszerű módját az emberek természetes felfogása meglehetősen eltalálja, mint azt eléggé tapasztalhatni a különböző népek öltözetein, melyeket az idő, hely és

egyéb viszonyok szerint idomitanak izlésük-höz, minélfogva saját szabásu vagyis nemzeti öltözetet állapítanak meg. Mihelyt ébrednek lelkükben emberi öntudatuk, azonnal arra igyekeznek, hogy testüket az illendőségnek szem előtt tartása végett legalább részben fedezzék, továbbá pedig a légváltozatnak ártalmas behatásaitól megóvják. És értelmük találékonyásával a legközelebb lehető módon iparkodnak ezt eszközölni.

Igy látjuk, hogy míg a melegebb éghajlati nép a körülötte tonyészó növényekből készített testének fődőzetét, a hidegebb tájak lakói az állatok bőreit idomítják öltözékül; és ezeknek készítményét és alakítását valamely alkalmasnak talált szabás szerint eszközlik mindaddig, míg az körülményeikhez képest a célnak megfelelni látszik.

Az öltözet, mint a külviséletnek egyik kiváló része, nem kevéssé jellemzi az emberek belső tulajdonságait.

Némely népek oly híven ragaszkodnak az őseik által elfogadott szabáshoz, hogy századokon át sem változtatják, míg mások attól egy és más oknál fogva többször eltérnek.

Az a legalkalmasabb és leghelyesebb öltözet, amely legcélszerűbb mindenki állapotának és foglalkozásának körülményeihez képest. Amit azonban hiúságból, kényesség-ből, rátartóságból ölt valaki magára a végett, hogy magát fitogtassa, mások fölé emelgesse és gyarló kimutatást tegyen, az bizony kábaság bárkitől is. Hogy az efféle döreségeket leginkább a nagy városok lakói üzik, holott ők tartják magukat kiváltképpen művelteknek, arra mutat, hogy biz az ő műveltségük nagy része álműveltség, mely többnyire külszinnel ámit és annál inkább tanúsítja belső értékelenségét, minél keresettebb módok által erőlködik magát külsőleg értékesíteni. Józanabb a falusi nép, mely, valamint egyéb életmódjában, úgy különösen öltözetében is a tisztes egyszerűséget kedveli és a változékony divatnál inkább hódol a jámbor elődöktől öröklött ősi szokásnak. Amíg igen becsülik a jobbák a népnek ősei hitéhez és tiszta erkölcsihez való ragaszkodását, szintoly tiszteletreméltó kegyeletnek tartják azt is, mikor valamely nép azt a dicséretes szokást, életmódot és ruházatot híven megőrzi, melyet romlatlan erkölcsű apáktól öröklött.

Lehetnek és vannak is olykor körülmények, melyeknél fogva egyben-másban módosítani kell valamit a régi dolgokon, de nagyon okszerű legyen az a változtatás, melyért a tisztes apák hagyományain tudadni érdemesnek tartjuk. Hol csupán a divat szélsője indítja a népet arra, hogy tisztes őseinek jó szokásait és célszerű öltözetét másneművel, különösen pedig idegenfélével cserélje fel, ott a Loresosodás mételje már nagy hódítást tett; ott a fajvedlés, a vértagadás és elesenevészesedés áll be egymásután.

A történet alapos tanulmányozásából azt a tanulságot meríthetjük, hogy nemzetiünkre igen sok tapadt koronkint még amaz idegen népek szokásaiból is, melyek ellen fölöttébb keserű harcokat kelle küzdenie s ami igen fájdalmas dolog, sokkal több honosult meg köztünk azoknak ártalmas hibáiból, semmint a hasznunkra fordítható.

A józan okosság arra int, hogy legyünk testtel-lelékkel, szóval tökéletesen azok, amiké rendeltettünk s ne erőlködjünk, még a ruházatban sem, másoknak látszani, mint amik vagyunk.

Szerkesztői üzenetek.

A. E. Bulkeszi. A „Bácskai Néptanító“ c. tanügyi lap már nem létezik. Első néhány számának megjelenése után szűnt meg, mivel az alapítók felelős szerkesztőül egy helybeli iparost jelentettek be és ezért nem engedélyeztetett. Szerkesztősége Vitéz-utca 234. sz. a. volt. Bővebb felvilágosítást Lévay Nándor zombori elemi iskolai tanító adhat, aki a lapnak szerkesztője lett volna. — A zentai „Bácskai Tanügy“ című lapra vonatkozólag mit sem tudunk. Leghelyesebb volna, ha egy zentai laphoz fordulna. Üdvözlét.

HIRDETÉSEK.

Kiadó ház.

A Flórián-utcában levő
14. számú ház
1906. május hó 1-étől kiadó.
Bővebbet a kiadóhivalban.

Eladó komlódugvány.

A GRÓF ZICHY JÁNOS-fele lángi uradalom 47 kat. holdján e tavaszon kitermelendő erőteljes, Saazból és Auschából évek óta sikerrel honosított komlódugvány eladó.

Ezer drb 16 korona.

Hazai és külföldi szakemberek által finomnak elismert fajta, termését a sörgyárosok szívesen veszik, kiállításokon kitüntetésekert nyert.

A fehérmegyei sikról az Alföldre plántálva jól honosul s termése bővebb lesz.

Megkeresések **HALMI NÁNDOR** uradalmi intézőhöz, Csósz, u. p. Soponya (Fehérmegye) intézendők. 12-2

!! KIADÓ LAKÁS !!

Az Apatini-uton
levő **TRAUB-féle**

HÁZ,

800 korona évi
házbérért, május
hó 1-én hivehető.

= Bővebb felvilágosítást ad =
LANG GYULA.

**Mely független zombori
urinő,** özvegy vagy leány volna hajlandó a **legszigorubb titoktartás mellett** szórakozás céljából egy középkorú igazi uriemberrel **érdeknélküli** komoly ismeretséget kötni? Az irjon „Bohém“ jelíge alatt Zombor **postrestante. Szigorú diszkrécio biztosítatik.** 3-3

24. szám

II. 1906.

Kihirdetés.

Az őrszállási anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Feurer József, ki családi állapotára nézve nőtlen és akinek vallása rom. kath., állása (foglalkozása) földművelé-i napszámos, lakóhelye Őrszállás, Bjelina (Bosznia), születési helye Őrszállás, ideje 1881. évi július hó 30-ik napja s aki néhai Feurer Károly és neje néhai Aman Katalin Őrszállási lakosok törvényes fia

2. Merkler Mária, ki családi állapotára nézve nőtlen és akinek vallása római katolikus, lakóhelye Őrszállás, születési helye Őrszállás, ideje 1888. évi december hó 1-ő napja s aki Merkler Ferenc és neje szül. Binder Mária Őrszállási lakosok törvényes leánya, egy-mással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely közönségi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Őrszálláson és a „Bácska“ című lapban. Kelt Őrszálláson, 1906. január 31-ik napján.

Antunits József,

anyakönyvvezető-helyettes.

!!KENDERMAG!!

: : VALÓDI BÁCSKAI : :
UTOLSÓ TERMÉSŰ
KISEBB MENNYISÉGBEN
== KAPHATÓ ==

BÁRÁNY LIPÓT és FIA CÉGNÉL,
3-2 ZOMBORBAN.

KIADÓ LAKÁS.

**Apatini-ut 37. számú
sarokház 5 szoba és
mellékhelyiségeivel
folyó évi május hó
1-től kiadó.**

BŐVEBBET
SCHLACHTER JÓZSEF
10-10 tulajdonosnál.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Ajánljuk igen szép egyenes és vastag hasított **tölgyfa-szőlőkaróinkat** 5 és 6 láb hosszban minden mennyiségben és a legolcsóbb árak mellett.

Ugyszintén **sürgönyoszlopainkat** 7 és 8 méter hosszúságban komlótermelés és más célokra.

Ernst János és Roth
fanagykereskedők Ujvidéken.

10-9

3-3

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.